

מסורת הש"ס

(א) ז'ל פלגים (ג) נסטריו: (ג) (ב) כ"ב קל: (ד) (ז) ז'ל אבו ועי' תוס' גיטין ג: ד"ס והמקל: (ח) גיטין ג: (ז) ע"ש ועי' תוס' מנחות נ: ד"ה וליטא למחר: (ו) ז'ל דפלגין: (ז) ז'ל ורי"ה: (ח) גיטין ג: (ג).

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומל' שנה מהא דאמר רכס בר איבו אמר רב שנת ואמר לה אמר רבה בר אבהו מקבל מתנה כו"ל וזיתות אמר ר' אבהו אמר רב שנת נמחק: (ב) רש"י ד"ה אלא וכו' ובשור המקבל הוא דמורס:

גליון הש"ס

גמ' ח"ד בלן שבא חרוב: ב"ק דף עד ע"כ: שם א"ר יוחנן שור הנסקל: כיושעמל פ"ו דב"ק הלכה ח פלגי כזה ר"י ור"י:

מוסף רש"י

נמצאו עריה וזומיין. עדי מיתמה שעל ידיהם כזה לך, מנחתה תצא לחורין. לא קדשת סה ולא קדשת עליו ואין מעולין על נבי' רש"י ולא קדשת כל מועלת בה דעטנות סיה (שם: ו:). א"א אפשר בה כל המחזיק בה וזה בה. ויטען עצמו לא יחזיר בו שהרי מילק עצמו (רשב"ם ב"ב קע"ח ע"ש).

שיטה מקובצת

אם אשמות מליין לאחוריה: פ' לא פליגי ר"מ עליהו דרבנן: פ' נוקפו חזרי הכא גלי דעתו דלבו נוקפו חזרי הכא דהו' דאיתמה ליה: פ' תובת הוי' נמחק: פ' שחזמו עדי דוקא הוזמו אבל הוכחשו עדי שפארי' הוחזיקו לא. תוסי': פ' עליה דרימ' אלא היכא כו' עצמו דאמרינן לכו: פ' רבה שור: אור' א' נמחק: פ' דוכותיה גבי אשם תלוי כגון דהוכרת התיבה וימ' אפילו הוכרה על פי עדים כיון דלא הוכרה הודיע' מליני רבנן ואמר דירעה עד שיתחבב בעדים ואיכ' חזר דקאמר אבל היכי דאפרשיה ע"פ עדים לא רוצה לומר והוזמו דאו ודאי לא הוי סמוך עלייהו ודלמא אית' אחריני וזומי' לחו' אבל אם הוכחשו ולא הוכרה התיבה אפי' אם הביא ע"פ עדים פליגי רבנן: פ' אלעזר. גליון כס"י בחוב' ר"ל אמר וכן גרים רש"י דלי: פ' אמרו לו רבע הוא שור: (א) המחזיק בה. ע"ין בחוס' ובחס' (דף פ"ג ע"ג): פ' ע"י בחזשיון: היכי דמי אור' ר' נמחק: פ' דפליגי רבה ורב אור' א' נמחק: פ' עליה רבה ואחובה משור הנסקל: (ח) שגמרו דינו ונשחט וי"ל. גליון והר"ם פי' דמור' מטעם דירעה משמע דמור' לשחטו משעת גמר דין אסור לשחטו משעת גמר דין דהנאה דמחיים דוקא דשרי' אפילו לר"ת וכן ברש"י: (ח) נמצא נציית לקמאי הוא דבר כמי' עצמו: (ח) הנסקל שהיו רבין שנתרדוין בעצור' קרא גבי רבעה ורבע שמיחתו דביי:

אמרינן מספיקא לא אקדשיה: (לאחריוס). שאס יאכז האמר יקריב לחזירו: **מכיו חד** ה"ל לאפרושי. כלומר דהא ידעינן דגלי דעמיה לזבו נוקפו דלא ה"ל לאפרושי אלא חד והוא הפריש מרי: **נאשס** מלוי **שחזמו עדי**. שאמרו לו שניס אכלת ספק חלב כשוגג והפריש אשס

תלוי על פיהם וזכו עדים אחרים והיומוס ואמרו הל' אותו היום עמנו הייתם לא סמך אעדים דהא יודע בעלמו שלא אכל וסבר מיימינא סהדי ומזומי' להו ויאל' אשמו לחולין: אלא **לאו צעדי הומס**. (ג) בשור הנסקל דמודים חכמים לר' מאיר דלוינו יג' כאשס תלוי משום דליכא למימר לזו נוקפו הילוך ילא וירעה צעדר: **ודכווסיס**. הא דפליג (ו) כאשס תלוי צעדי הומס פליגי דאף על גז דהוזמו עדים אמרי רבנן דקדוש הוא לזבו נוקפו: **ולמא שור הנסקל**. דנודע שלא הרג יו' והכי דמי כגון שזא' הרגו אותו האיש שאמרו עליו ששור זה הרגו זא' לפנינו כרגליו כריא' וטלס כזה מורו רבנן דילא' השור וירעה צעדר: **ודכווסיס** פליגי **כאשס** הדוכה **חסיסה**. הנותרת ומנאל' שזיא חלב ואותה שאכל היתה שומן כזהיא פליגי רבנן ואמרי דקדוש הוא דלמרי' ממוך שלבו נוקפו גמר ומקדישו: **אכל** גבי עדים דליכא למימר לא נקפו לזו דסבר מיימינא סהדי ומזומי' להו כזהיא לא פליגי רבנן: **כנלוגסא**. כי היכי דפליגי יו' רכא ורב יהודה לעיל דאמר מודין חכמים כאשס תלוי שהוזמו עדי ופליג עליה יו' רכא ואותציה שור הנסקל ה"נ פליגי רבי יוחנן ור"ל (ו):

מנחה קנאוס. מנחת סוטה: **נמאלו עדיה וזומיין**. אותן שאמרו שנסמרה **עס האיש: לזכר עון**. אס אמת אס שקר: **והוזמו עדי**. ללחר שנגמר דינו ליסקל: **וכה זו**. דהפקר הוא משנגמר דינו: **גרבע שורי**. וגמרו דינו כסקילה על פיהם דודאי מסתמא אפקריה מיניה דסבר עדי אמת הן הילוך הפקר הוא: **וערני וואיני עדים**. להיומס: **עיר הגדחס כו'**. ואף על גז דכל חד וחד ידע שלא חטא וליכא למימר ממוניה הוא ולא אפקריה ותיצמא דרבא: **אחריני חטאו**. ואמרי' כחלק (סנהדרין דף ק"א): **לדיקיס שבעיר הגדתה יוצאין ממנה ערומיין וממונס אכז: ואמר הלא**. מקבל: **כל המחזיק כה וזה**. דהפקר היא: **מקבל מסנה**. שטר מתנת קרקע שאמר המקבל לאחר שזא שטר המתנה לידו: ה"ג **כנטל מנוטלת אי אפשר כה לא אמר כלום כנטלה היא אינה מסנה דכריו קיימין ה"ג** לה כהשולט גט (י). וטעמא מפריש התס משום דתכנטל מנוטלת אי אפשר כה להכא משמע והוא כזר כנטלה לפיכך לא אמר כלום ואס יס עליו

בעל חוב גובה אותה הימנו. ומהא ליכא לאומציה לר"ל דכי אמר ר"ל כמתנת מטלטלין דכיון דלתי דלתי והפקריה הויא הפקר אכל

זה לא הפקיר את השדה אלא אינו חפץ שמהא המתנה קיימת. אלא סופא תמיה לן **אלר"ל** דקמני בעיניה היא אינה מתנה דכריו קיימין דלשעבר משמע והכי קאמר כשקצלימה לאו לשס מתנה קיצלמיה והודאת בעל דין כמאה עדים לפיכך דכריו קיימין:

המביא אשם פרק שישי כריתות

כד.

במפריש שני אשמות לאחוריות. אית ספרים דגרסי ונתכפר כחזא מהן ואינו לריך דלפילו שניהס עדיין חיים אס נודע לו שלא חטא או חטא ירעו עד שיסתאזו: **אם** עד שזא נסקר יצא וירעה בעדר כו' מאי חזית וכו'. ואס תאמר מלי פריך הא אמרינן סנהדרין

(דף טו). כנימת בעלים כך מימת השור וכיון דלזין הבעלים נהרגים צעדות מוכחשת השור לא יהרג ואי לאוסרו כהנאה זלא עדות אחרונים נמי אינו אסור כהנאה לפירוש ר"ת שמפרש בעלמא קדושין (דף לו ז): **דשור הנסקל** אינו אסור מחיים כהנאה עד לאחר יו' שיגמר דינו שזחטו ויס לומר דמיימי' ליה משום סופא דקמני כשנסקל מומר כהנאה יו' אמאי זיית לקמאי לאוסרו כהנאה אלא לאו צעדי הומס כו' אכל לא מלי למיפריך מפשטייה דמתמינתי' דמי' וכשור הנסקל כאן כו' דהיינו על פי עדים ודכוותה כאשס תלוי על פי עדים וקשה לרב יהודה איכא למימר דמתני' מיירי צעדי הכמשה כלומר שהוכחשו העדים שצמיא על פיהם אשס דכהניא לא סמך אעדים שיכאלו אחרי הראשונים להכחישן אכל רבי יהודה מייירי שהוזמו העדים ואעדים סמך כהומה ולכן לריך להסי' למיחק כדדייק ה"ד אלימא דלמו כי מרי ואמרי הרג כו'. מ"ר:

דאמרו זו **גרבע שורי**. מכאן קשה לפירוש רבינו אפרים שהיה אומר רוצע וגרבע אינו אסור כהנאה דלא גמרין ליה משור הנסקל יו' ומנין ליה שהרי לריך קרא גבי רוצע וגרבע ככ"ג ולא גמרין ליה משור הנסקל והכא משמע דאסור כהנאה מדקאמר כל המחזיק בו וזה כי ויש ליישז דודאי מומר כהנאה הוא דקאמר הכא כל המחזיק בו וזה כי דמשמע דאפקריה משום שהוא אסור כהנאה לאו הכי פירושו אלא וזה כי דממי השור כמה שזוע כחיו יומר מאחר מימה דלא אפקריה רק שיעשה לו מימת בית דין אכל לא ממדי הננלה אלא קשה מההיא דשיליה האיש מקדש (קדושין טז). קאלמר הש"ס לא מליני בעלי חיס' נאקריס ופריך והכי רוצע וגרבע דמחיים ועוד דנמוספתא (ד"ק פ"ד) איכא כהדיא גרבע אסור כהנאה: אלתא

רבה בר איתי אמר ר"ל יעיר הנדחת שהוזמו עדיה כל המחזיק בה י' וזה בה עיר הנדחת דרבים ינינהו כל חד אמר ברעעיה אנא לא חטאי אחרינא חטא ומפקר ממוניה אבל הכא דבדידיה תליא מילתא הוא בעצמו מידע ידע דלא רבע ולא מפקר ליה וטרח ומיייתי עדים אמר ר' (ג) הנותן מתנה לחבירו ואמר הלה אי אפשרי בה כל המחזיק בה וזה בה ומ"ש מהא דאמר רבה בר (ב) (ז) אבוח אמר רב ששת ואמרי לה א"ר אבהו אמר רב ששת יס (י) מקבל מתנה שאמר לאחר שבאת מתנה לידו מתנה זו תיבטל מבוטלת אי אפשרי בה דכריו קיימין כמילה [היא] אינה מתנה לא אמר כלום מאי

אכל חזקא דאפרשיה לאשם תלוי ע"פ עדים והוזמו לא פליגי אמאי מודים חכמים לר' מאיר דיצא וירעה בעדר: ובפלוגתא דרב ורבה פליגי הני תנאי דר' אלעזר כסריא אית כרב ויורה אמר רב ור' יוחנן כרכה: ור' יוחנן גרמייה לאשם תלוי למנותה קנאות. דיצא לחולין: לא דמי מנחת קנאות לאו לכפרה אתי אלא (לגרי) [לכרין] עון להכשיר הדבר שיהו המים ברוקין אותה לחכי מייתי מנחה אבל אשם תלוי דלכפרה אתי מוחך שלבו נוקפו גומר ומקרישו הילוך קסבר ירעה עד שיסתאב ויטבר כו': שור הנסקל שהוזמו עדיו כל המחזיק בו וזה דמשעת שהעידוהו תחילה שניבע או הרג את הנפש הפקירוהו בעליו וכי הוזמו כל

עין משפט גר מצוה

ו א מיי פיד מהל' פסאי'מ הלכה כל:

ז ב מיי פיד מהל' סוטה הל' טו:

ח ג מיי פיד' מהל' טזך ממון הל' יג:

ט ד מיי פיד' מהל' ע"ז הל' ח: י ה ו מיי פיד' מהל' זמיה הל'א' טושע' ח"מ סי' רמה סי' ובכז"ה וע"ש:

רבינו גרשום

וסריא איגלאי מילתא למספרע דלא אקדישה אפי' הכי קסברי רבנן קדישו דכיון דלבו נוקפו גמר והקדישו והילוך ירעה עד שיסתאב: ונתכפר באחת מקו. והאיכ' נודע לו שלא חטא מודה ו' מאיר דשרי ירעה עד שיסתאב דעד כאן לא פליגי ר' מאיר (כאשם תלוי אחר) עליהו דרבנן דירעה בעדר אלא [כאשם תלוי אחרן] משום (דקסבר) דלא גלי דעתיה דלבו נוקפו אלא קסבר כיון דלא צריך ליה לא מקדיש ליה אבל היכא דמפריש ר' אשמות לאחוריות מורו ר' מאיר דגלי דעתיה דלבו נוקפו מימיוי' חז' כו': כאשם תלוי שהוזמו עדי. כגון שבאו ב' עדים אסור לו אכלת ספק חלב והפריש אכל תלוי וקודם ששחטו באו ב' אחרים והיוטמו ואמרו להם הלא אשם בעינין באיש פליגי שכל ספק חלב ודלא אותו יום ששכח הייתם במקום פלוגי ומודין חכמים דיצא וירעה בעדר מי"ט כו': דסבר וילמא דמיי' עדים אחריני ומוימין להני ולא גמר והקרישו: שור הנסקל אינו כי מותינין היא אלא אם עד שלא נסקל באו עדים יצא וירעה בעדר: היכי דמי אלימא דאיתו כי תרי ואמרי הרג. זה שור את הנשך ואיתו כי תרי ואמרי לה הרג דקא מכחשי ליה מאי חזית כו'. אלא לא בעדי הומה. דקא מומי' הני כהראי להני כהראי ודלא במקום פלוגי עמנו הייתם והכא דיצא וירעה בעדר דמוחה גבי אשם תלוי מייירי כהנאה הומה ומאי אינו כן דהכא פליגי ובשור הנסקל לא פליגי וקשיא לרב יהודה אמר רב דאמר דמודו חכמים לרבי מאיר כאשם תלוי שהוזמו עדי והכא דייקנן דפליגי: א"ל אביי לא קשיא דלמא שור הנסקל. דקא מורו דיצא וירעה בעדר: כגון שור הרג. שהיו אמרי' שהרגה השור בא בגלי הילוך ציינתי' לכהראי אפי' דלא מוסינן לחו דוכותיה גבי אשם לא מייירי כהומה אלא בשותייהו דחלב היא ובחכי פליגי דר' אמר סבר כיון דלא צריך ליה לא אקדישה ורבנן סברי מוחך שלבו נוקפו גמר ומקרישו אבל חזקא דאפרשיה לאשם תלוי ע"פ עדים והוזמו לא פליגי אמאי מודים חכמים לר' מאיר דיצא וירעה בעדר: ובפלוגתא דרב ורבה פליגי הני תנאי דר' אלעזר כסריא אית כרב ויורה אמר רב ור' יוחנן כרכה: ור' יוחנן גרמייה לאשם תלוי למנותה קנאות. דיצא לחולין: לא דמי מנחת קנאות לאו לכפרה אתי אלא (לגרי) [לכרין] עון להכשיר הדבר שיהו המים ברוקין אותה לחכי מייתי מנחה אבל אשם תלוי דלכפרה אתי מוחך שלבו נוקפו גומר ומקרישו הילוך קסבר ירעה עד שיסתאב ויטבר כו': שור הנסקל שהוזמו עדיו כל המחזיק בו וזה דמשעת שהעידוהו תחילה שניבע או הרג את הנפש הפקירוהו בעליו וכי הוזמו כל

המחזיק בו וזה בו: מיסתברא טעמיה דר' יוחנן. דאפקריה וכל המחזיק בו וזה בו כגון דאמר לו גרבע שור באניש דעלמא אבל אמרו לו כו': וטרח ומיייתי עדים. ומודס לחן: מאי שנא. מעיר הנדחת שנכסי צדיקים שבוטחה אבר ומפקירי להו אפי' ידעו בנפשיהו דלא חטאו וקנינ' הוזמו עדיה כל המחזיק בהן וזה כהן. שאני עיר הנדחת דרבים ינינהו כו': הנותן מתנה לחבירו ואמר הלה אי אפשרי בה כל המחזיק בה וזה בה. דמשעת שנתן לו מתנה הוציאה מרשותו וכי אמר הלה אי אפשרי בה הויא הפקר: מקבל מתנה שאמר מאחר שבאת מתנה לידו ואמר מתנה זו תבטל. כלומר שאינו רוצה שתהא מקיימיה או אמר מבוטלת שלא יהא בה כמש' לא אמר כלום ואין אחרי יכול לחזוקי בה ואינה חרות נמי לבעליה שמאחר המתנה עשוייה כחיקין וקבלה לא אמר כלום ולא נסתלק ממנה. אבל בשעת שבאת לידו אמר אי אפשרי בה או בטילה היא דכריו קיימין שהרי עוקר הוא המתנה מתחילתה ולא וזה המחזיק בה: